

Bu derginin tüm telif hakları
Ankara Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'na Aittir.

ISSN 1308-3740

Bu dergide ileri sürülen fikirler makalelerin yazarlarına aittir.
Bu fikirler ASMMMO'nın görüşlerini yansıtmaz.

MUVU (JATS) Dergisi, Uluslararası Alan İndekslerinden
EBSCOHOST Business Source Complete'de
Ulusal İndekslerden ASOS İNdeks'te taranmaktadır.
Yılda üç defa yayınlanan, akademik ve hakemli bir dergidir.

Makale gönderme adresi
muvu@asmmmo.org.tr
ganitekurt@gmail.com

Yönetim Merkezi ve Yazışma Adresi: Ankara SMMM Odası

Kumrular Cad. No: 26 06440 Kızılay/Ankara

Telefon: 850 770 03 12

Belgeç: 312 231 71 17

e-posta: muvu@asmmmo.org.tr

Sayfa ve Kapak Tasarımı: Uğur MERMER

Baskı: Ziraat Gurup Matbaacılık

muvu

muhasebe ve vergi uygulamaları

MUHASEBE VE VERGİ UYGULAMALARI DERGİSİ

ASMMMO Adına Sahibi

Mehmet OKKALI

Genel Yayın Yönetmeni Ve Editör

Prof. Dr. Nalân AKDOĞAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Prof. Dr. Ganite KURT

Editör Yardımcıları

Yrd. Doç. Dr. Fevzi Serkan ÖZDEMİR

Yayın Türü

Yılda üç kez yayınlanan hakemli, süreli yayın.

Copyright: Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın tamamı ya da bir kısmı 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası'nın ilgili hükümleri uyarınca, yazarın izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, özetlenemez, yayınlanamaz, depolanamaz. Kaynak gösterilmek koşuluyla alıntı yapılabilir.

muvu

muhasebe ve vergi uygulamaları

MUHASEBE VE VERGİ UYGULAMALARI DERGİSİ

Bilim Hakem Kurulu

Prof. Dr. Abdurahman AKDOĞAN
Prof. Dr. Nalân AKDOĞAN
Doç. Dr. Tamer AKSOY
Doç. Dr. Ali ALAGÖZ
Doç. Dr. Michael ALLES (Rutgers University, ABD)
Prof. Dr. Ata ATABEY
Prof. Dr. Zeynep ARIKAN
Prof. Dr. Sinan ARSLAN
Doç. Dr. Ümmühan ASLAN
Doç. Dr. Banu Esra ASLANERTİK
Doç. Dr. Erkan AYDIN
Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Prof. Dr. Kamil BÜYÜKMİRZA
Prof. Dr. Nuran CÖMERT
Doç. Dr. Orhan ÇELİK
Prof. Dr. Turgut ÇÜRÜK
Doç. Dr. Yunus CERAN
Doç. Dr. Volkan DEMİR
Yrd. Doç. Dr. Mustafa DOĞAN
Prof. Dr. Zeki DOĞAN
Prof. Dr. Banu DURUKAN
Prof. Dr. Ülkü ERGUN
Doç. Dr. Hakan ERKUŞ
Doç. Dr. Kadir GÜRDAL
Yrd. Doç. Dr. Eymen GÜREL
Prof. Dr. Cemal İBİŞ
Prof. Dr. Mustafa İPÇİ
Prof. Dr. Selahattin KARABINAR
Prof. Dr. Semra KARACAER
Prof. Dr. Mevlüt KARAKAYA
Prof. Dr. Hasan KAVAL
Yrd. Doç. Dr. Yusuf KILDİŞ
Prof. Dr. Şükrü KIZILOĞ
Prof. Dr. Mehmet KOCAKULAH (University of Southern India, ABD)
Prof. Dr. Ganite KURT
Prof. Dr. Nihat KÜÇÜKSAVAŞ
Prof. Dr. Ömer LALİK
Prof. Dr. Beyhan MARŞAP

Doç. Dr. Supriti MISHRA (International Management Institute, Hindistan)
Prof. Dr. Can Şimga MUGAN
Doç. Dr. Ersan ÖZ
Yrd. Doç. Dr. Fevzi Serkan ÖZDEMİR
Prof. Dr. Yıldız ÖZERHAN
Prof. Dr. Abitter ÖZULUCAN
Prof. Dr. Serdar ÖZKAN
Prof. Dr. Recep PEKDEMİR
Prof. Dr. Hou Shou PENG (National Taipei University, Tayvan)
Prof. Dr. Joshua RONEN (New York University, ABD)
Prof. Dr. Necdet SAĞLAM
Prof. Dr. Güven SAYILGAN
Prof. Dr. Seval SELİMOĞLU
Prof. Dr. Orhan SEVİLENGÜL
Doç. Dr. Türker SUSMUŞ
Prof. Dr. Fevzi SÜRMEİLİ
Prof. Dr. Necdet ŞENSOY
Prof. Dr. Hülyâ TALU
Prof. Dr. Yusuf Ziya TAŞKAN
Prof. Dr. Nergis TEK
Yrd. Doç. Dr. Abdullah TEKBAŞ
Prof. Dr. Nilüfer TETİK
Prof. Dr. Semih Hüseyin TOKAY
Prof. Dr. Mehmet TOSUNER
Yrd. Doç. Dr. Masum TÜRKER
Doç. Dr. Tuba UÇMA UYSAL
Prof. Dr. Selçuk USLU
Prof. Dr. Şaban UZAY
Doç. Dr. Hilmi ÜNSAL
Yrd. Doç. Dr. Zeki YANIK
Doç. Dr. Serap YANIK
Doç. Dr. Hilmi Erdoğan YAYLA
Doç. Dr. Seyfi YILDIZ
Prof. Dr. Mehmet YÜCE
Prof. Dr. Göksel YÜCEL
Prof. Dr. Süleyman YÜKÇÜ

SUNUŞ

Son yıllarda muhasebe skandallarının ortaya çıkması ile birlikte yaşanan şirket iflasları meslek etiğinin sorgulanmasına ve bu konuda yasal düzenlemelerin yapılmasını gerekli kılmıştır.

Sosyolojik bir olgu olan etik, halk tarafından oluşturulmuş yazılı olmayan kurallar olarak tanımlanmaktadır. Etik ahlak kavramı ile eş anlamlı kullanılmasına rağmen etik ahlak felsefesi olarak tanımlanmakta ve neyin yanlış neyin doğru olduğunu sistematik bir şekilde incelemektedir.

“Etik, bireyin diğer bireyler, kurumlar ve devlet ile olan ilişkilerinde toplumun deneyimlerinden, gelenek ve göreneklerinden kaynaklanan, akıl ürünü olan toplumsal uyum, birliktelik ve dayanışmayı arttırıcı, dolayısıyla toplumun ekonomik, sosyal ve politik yapılarına istikrar sağlayıcı prensiplerin, standartların ve değerlerin bütünüdür.”

Meslek etiği de mesleğe özgü yazılı veya yazılı olmayan mesleki davranış ve kurallardır. Etik kuralların tüm meslek mensuplarına ulaşması ve genel kabul görmesi açısından bu kuralların yazılı hale getirilmesi, meslek örgütü veya kuruluşu tarafından onaylanması ve uyulup uyulmadığının denetlenebilir olması gereklidir.

Muhasebe mesleğimiz ile ilgili etik kurallar TURMOB tarafından 18.10.2001 tarihli 24557 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Mesleki Faaliyetlerinde Uyacakları Etik İlkeler Hakkında Yönetmelik ile düzenlenmiştir.

Muhasebe meslek mensubunun vermiş olduğu hizmetin etki alanı sadece mükellefle sınırlı olmaması toplumun bir çok kesimi ve doğrudan ekonomiyi ilgilendirmesi nedeniyle muhasebe meslek mensuplarının sundukları hizmetin kalitesi mesleki yeterliliklerine bağlı olduğu kadar etik kurallara da uymak ile sağlanır.

Etik ilke ve kuralların yerleşmesi ve yaygınlaşmasında meslek örgütlerine önemli görevler düşmektedir. Bu da öncelikle bu etik kuralların örgütlerin kendileri tarafından anlaşılması ve benimsenmesi ve kurumsal kültürün bir parçası olarak kabul edilmesi ile mümkün olacaktır.

Saygılarımızla,
Mehmet OKKALI
Ankara SMMM Odası Başkanı

editörden

Değerli MUVU Okuyucuları

2014 yılının ilk sayısı ile sizlerle birlikteyiz. Dergimize olan talep ve okuyucu kitlesinin artması bizleri mutlu kılmaktadır. Bu sayımızda 6 makale yer almaktadır. Okuyuculara faydalı olması dileği ile saygılarımla.

Prof Dr. Nalan AKDOĞAN

Muhasebe ve Vergi Uygulamaları
Dergisi Editörü

İçindekiler

Prof.Dr. Beyhan MARŞAP Atilla BARIŞCI	TMS-2 STOKLAR STANDARDINA GÖRE DÖNÜŞTÜRME MALİYETLERİNİN ÜRÜN MALİYETLERİNE ETKİSİ	1
Öğr.Gör.Dr. Erdal YILMAZ	HALKA AÇIK OLMAYAN SERMAYE ŞİRKETLERİNDE KÂR PAYI AVANSININ DAĞITILMASI, MUHASEBELEŞTİRİLMESİ VE VERGİLENDİRME BOYUTU	17
Yrd.Doç.Dr. Osman TUĞAY	MADDİ DURAN VARLIKLARDA DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ, DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜNÜN İPTALİ VE MUHASEBELEŞTİRİLMESİ İŞLEMLERİNİN TMS 16/TMS36 VE VERGİ MEVZUATI AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	31
Öğr.Gör.Dr. Murat ATİK Yrd.Doç.Dr. Yaşar KÖSE Öğr.Gör. Bülent YILMAZ	ALLOCATION OF THE GENERAL PRODUCTION COSTS TO THE COST CENTERS BY LINEAR PROGRAMMING METHOD	53
Dr. M. Uğur AKDOĞAN	İŞLETMELERİN FİNANSMAN YAPISINI ETKİLEYEN ORTAKLARA BORÇLANMA VE SERMAYE ARTIŞI ALTERNATİFLERİNİN TÜRKİYE'DEKİ VERGİ DÜZENLEMELERİ AÇISINDAN ANALİZİ.....	67
Doç.Dr. Osman BAYRI	TEKDÜZEN MUHASEBE SİSTEMİ KAPSAMINDA MUHASEBE KARI VEYA ZARARI, VERGİSEL KAR VEYA ZARAR VE ERTELENMİŞ VERGİLER.....	81

YAYIN KOŞULLARI VE YAZIM KURALLARI

I. BİÇİM

1. Bütün metinler; Times New Roman, 12 punto ile A4 kâğıdın tek yüzüne ve çift satır aralığı ile yazılmalıdır.
2. Metinler genellikle 7000 kelimeyi geçmeyecek şekilde ve konu ile araştırma metodunun izin verdiği ölçüde öz olmalıdır. Giriş, metin, sonuç ve kaynakça dâhil olmak üzere tüm başlıklar numaralandırılmalı ve koyu olmalıdır. Birinci derecedeki başlıkların “*tümü büyük harf*”, diğerlerinde “*sadece ilk harf büyük*” şeklinde olmalıdır.
3. Üst, alt ve her iki yandaki kenar boşlukları düzenleme ve çoğaltmayı kolaylaştıracak şekilde en az 2,5cm. olmalıdır.
4. Tarafsız bir değerlendirme yapılabilmesi için yazarlar metinde veya başvuru dâhilindeki deneysel test araçlarında kendilerini doğrudan veya dolaylı biçimde belli edecek şekilde davranmamalıdır. Tek çalışma yapanlar “biz” şeklinde vurgu yapmamalıdır.
5. Çalışmanın başlığı, yazarın adı, unvanı ve bağlı olduğu kuruluş, e-mail adresi, olası teşekkür notları ve yazarın verileri paylaşmak isteyip istemediğini belirten dipnotu içeren bir kapak sayfası oluşturulmalıdır.

Sayfa numaralandırma: Tablolar, ekler ve kaynakça da dâhil olmak üzere bütün sayfalar sıralı biçimde numaralandırılmalıdır.

- *Numaralar:* Birden ona kadar olan rakamlar; tablo ve listelerde kullanılması, matematiksel, istatistikî veya teknik birim ve miktarların (uzaklık, ağırlık vs.) belirtilmesi hariç yazı ile yazılmalıdır. Diğer tüm sayılar nümerik olarak gösterilmelidir. Örneğin: üçüncü gün, 3 km., 30 yıl.
- *Yüzdeler ve kesirler:* Teknik olmayan kopyada metin içerisinde yüzde kelimesi kullanılmalıdır.
- *Denklemler:* Denklemler parantez içerisinde numaralandırılarak sağa yaslı olarak yer almalıdır.
- *Kısa çizgi:* Tek kelimeleri birleştirmek veya kullanımı netleştirmek için kısa çizgi kullanılır.
- *Anahtar kelimeler:* Özet, endekslemeye yardımcı olacak 4 anahtar kelimeyi de içermelidir.

II. ÖZET/GİRİŞ

Makale *Türkçe* ve *İngilizce* başlığı taşınmalıdır. Ortalama 100 kelimedenden oluşan *Türkçe* ve *İngilizce* özet, metin öncesinde ayrı bir sayfada yer almalıdır. Özet okuyucu metnin başlığı, metodu ve bulguları hakkında kısaca bilgilendirmelidir. Anahtar kelimeler ve veri kullanılabilirlik açıklaması özeti takip etmelidir.

Çalışma metni, çalışmanın amacı, metodolojisi ve bulguları hakkında daha fazla detay sağlayan “1. Giriş” başlıklı bir bölümle başlamalıdır. Özet ve giriş görece olarak teknik olmamakla beraber konu hakkında bilgili bir okuyucunun çalışmanın katkısını anlayabileceği netlikte olmalıdır. Sadece metnin adı özet sayfasında yer almalıdır.

III. TABLO VE ŞEKİLLER

Yazar şu noktalara dikkat etmelidir:

1. Her tablo ve şekil ayrı bir sayfada görünmeli ve metnin sonuna yerleştirilmelidir. Her biri bir numaraya ve içeriği tam olarak belirten bir başlığa sahip olmalıdır. Tablo ve şekiller her değişkeni açıklayabilmelidir. Başlık ve tanımlar, okuyucunun metne bakmadan tablo veya şekli anlayabileceği kadar yeterli detaylandırılmış olmalıdır.
2. Her grafiğin referansı metinde yer almalıdır.
3. Yazar her grafiğin metnin neresine ait olduğunu göstermelidir.
4. Grafiklerin içeriği metne bakılmadan önemli biçimde anlaşılabilir.
5. Kaynak satır ve notları gerektiğinde eklenmelidir.

IV. ATIFTA BULUNMA

Kaynakçada belirtilen çalışmalara bağlı olunmalı ve atıfta bulunulacak çalışma için “yazar-tarih” sistemi kullanılmalıdır. Alınan çalışmanın ilgili sayfa numaralarının belirtilmesine çalışılmalıdır.

1. Metin içinde atıflar şu şekilde yapılmalıdır: yazarın soyadı ve tarih, virgül konulmadan ve parantez içerisinde (Akdoğan 2005), sayfa no varsa (Akdoğan 2005, 145); iki yazar olursa (Akdoğan ve Sevilengül 2007, 58), ikiden fazla yazar varsa (Karacabey ve diğerleri 2006, 124). İki çalışmadan alıntı yapılırsa (Karan 2003, 54; Karacabey 2001, 27); aynı yazarın iki veya daha fazla çalışmasından alıntı yapılırsa (Karatepe 2003, 2006).

2. Kaynakçada aynı yazarın aynı yıl içerisinde yayınlanmış birden fazla çalışması

olduğu durumlarda a,b, ek olarak yılın sonuna yazılmalıdır. (Sayılğan 2002a, 37)

3. Bir yazarın adının metin içerisinde geçmesi halinde atıfta tekrar isim belirtmeye gerek

yoktur. Örneğin: “Çelik (1999, 67) diyor ki...”

4. Kurumlar adına yapılan çalışmalarda imkân varsa kısaltma veya kısa başlıklar kullanılmalıdır. (SPK Aylık Bülteni Ocak 2007)

5. Eğer hukuki mevzuat, yasal anlaşma veya mahkeme kararlarına atıfta bulunulacaksa hukuk çalışmaları ile ilgili atıfta bulunma kuralları kullanılmalıdır.

KAYNAKÇA

Her çalışmada sadece atıfta bulunulan çalışmaları içeren bir kaynak listesi bulunmalı

ve aşağıdaki bilgileri içermelidir:

1. Kaynaklar ilk yazarın soyadı veya kurumun adına göre alfabetik biçimde sıraya konulmalıdır.
2. Yazarların tam adı yerine ismin baş harfleri kullanılmalıdır.
3. Yazarın adının hemen arkasından yayının tarihi yer almalıdır.
4. Dergi başlıkları kısaltılmış olmamalıdır.
5. Aynı yazarların aynı yıl içerisindeki çalışmaları yılın arkasından harf ve-rilecek şekilde belirtilmelidir.

Örnek kaynak gösterimleri:

Akdoğan, N. ve O. Sevilengül. 2007. Tekdüzen Muhasebe Sistemi Uygulaması. Yenilenmiş ve Genişletilmiş 12. Baskı Ankara: Gazi Kitabevi

Demsky, J.S. ve D.E.M. Sappington. 1989. "Hierarchical Structure and Responsibility Accounting" Journal of Accounting Research 27 (Spring): 40-58

Dipnotlar: Dipnotlar atıf yapmak için kullanılmamalıdır. Ancak metin içerisinde kullanıldığı takdirde metnin bütünlüğünü bozacak nitelikteki bilgiler dipnot olarak kullanılmalı ve metinden daha uzun olmamalıdır. Dipnotlar metin boyunca üst simge şeklinde numaralandırılarak ilerlemelidir. Dipnot metni tek satır aralığıyla sayfa altında yer almalıdır.

VI. METİNLERİN TESLİMİ

Yazarlar şu kurallara dikkat etmelidir:

1. Başka bir dergi tarafından değerlendirmede olan çalışmalar gönderilmemelidir. Yazar çalışmanın başka bir yerde yayınlanmadığı veya değerlendirme altında olmadığını bir dilekçe ile belirtmelidir.
2. Çalışmanın iki kopyası word dosyasında, CD ortamında ve basılı döküman olarak yazışma adresine gönderilmelidir. Ayrıca muvu@asmmmo.org.tr elektronik posta olarak gönderilmelidir. Yazısı kabul edilen yazarlara derginin yayınlanmasından sonra telif ücreti ödenecektir. Bu nedenle yazar, dilekçesinde mail adresi ve banka hesap numarasını bildirmelidir.
3. Saha çalışması veya deneye dayalı çalışmalarda çalışmanın dayandığı araçtan (anket, görüşme planı vs.) yazarın kimliğini belli etmeyecek şekilde bir CD ve bir kopya teslim edilmelidir.
4. Dergiye gönderilen yazıların yazar tarafından basıma uygun olduğu kabul edilecektir.
5. Yazar metnin bir kopyasını elinde tutmalıdır.

Prof.Dr. Beyhan MARŞAP
Atilla BARIŞCI

TMS-2 STOKLAR STANDARDINA GÖRE DÖNÜŞTÜRME
MALİYETLERİNİN ÜRÜN MALİYETLERİNE ETKİSİ

..... 1

Öğr.Gör.Dr. Erdal YILMAZ

HALKA AÇIK OLMAYAN SERMAYE ŞİRKETLERİNDE KÂR PAYI
AVANSININ DAĞITILMASI, MUHASEBELEŞTİRİLMESİ VE
VERGİLENDİRME BOYUTU

..... 17

Yrd.Doç.Dr. Osman TUĞAY

MADDİ DURAN VARLIKLARDA DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ, DEĞER
DÜŞÜKLÜĞÜNÜN İPTALİ VE MUHASEBELEŞTİRİLMESİ
İŞLEMLERİNİN TMS 16/TMS36 VE VERGİ MEVZUATI AÇISINDAN
İNCELENMESİ.....

..... 31

Öğr.Gör.Dr. Murat ATİK
Yrd.Doç.Dr. Yaşar KÖSE
Öğr.Gör. Bülent YILMAZ

ALLOCATION OF THE GENERAL PRODUCTION COSTS TO THE COST
CENTERS BY LINEAR PROGRAMMING METHOD

..... 53

Dr. M. Uğur AKDOĞAN

İŞLETMELERİN FİNANSMAN YAPISINI ETKİLEYEN ORTAKLARA
BORÇLANMA VE SERMAYE ARTIŞI ALTERNATİFLERİNİN
TÜRKİYE'DEKİ VERGİ DÜZENLEMELERİ AÇISINDAN ANALİZİ.....

..... 67

Doç.Dr. Osman BAYRI

TEKDÜZEN MUHASEBE SİSTEMİ KAPSAMINDA MUHASEBE
KARI VEYA ZARARI, VERGİSEL KAR VEYA ZARAR VE ERTELENMİŞ
VERGİLER.....

..... 81